

Priloga: Rzd-01-16-00009-01

Datum: 3.5.2016

opis enote žive kulturne dediščine

1. IDENTIFIKACIJA ENOTE

EID: **2-00050**

Ime enote: **Pohod po Poti ob žici**

Sinonimi imena enote:

Pot spominov in tovarištva, PST, Pot ob žici okupirane Ljubljane, Pohod ob žici, Zeleni prstan Ljubljane

2. OPIS ENOTE DEDIŠČINE

Zvrst dediščine: **šege in navade**

Podzvrsti:

praznovanja, folklorno turistične prireditve

Tipološka gesla:

spomska prireditev, rekreativna prireditev, športna prireditev

Kratek opis:

Pohod po Poti ob žici je množična rekreativna in športna prireditev. V spomin upora meščanov proti sovražniku poteka okoli Ljubljane po trasi, kjer bila od leta 1942 do 1945 ograja z bodečo žico in bunkerji, ki so jo postavili italijanski okupatorji.

Opis:

Pohod po Poti ob žici je množična rekreativna in športna prireditev, ki v spomin upora meščanov proti sovražniku poteka okrog Ljubljane po trasi, kjer je med letoma 1942 in 1945 stala ograja iz bodeče žice, ki so jo skupaj z več kot sto bunkerji postavili italijanski okupatorji. Pot ob žici poteka po 32,5 kilometra dolgi spominski pešpoti, imenovani Pot spominov in tovarištva, ki jo je leta 1985 uredila Mestna občina Ljubljana. Pot je označena z enotnimi smerokazi, obvestilnimi tablami in talnimi kovinskimi oznakami ter vključuje spomske drevorede in spomska znamenja. Kot parkovna površina okoli mesta prebivalcem vse leto omogoča različne vrste rekreacije, zato se pot imenuje tudi Zeleni prstan. Spomska prireditev Pohod po Poti ob žici vsako leto poteka v organizaciji Mestne občine Ljubljana v četrtek, petek in soboto pred 9. majem, ko po Evropi zaznamujemo konec druge svetovne vojne.

Pohoda kot rekreativne prireditve se udeležujejo številni posamezniki in skupine, otroci iz ljubljanskih vrtcev ter učenci in dijaki ljubljanskih šol. Dolžino prehojene poti prilagajajo svojim zmožnostim. Udeleženci začnejo pot na eni od osmih kontrolnih točk. Tisti, ki prehodijo vso pot, prejmejo medaljo. V času pohoda potekajo po Poti spomina in tovarištva tudi tekmovanja tekačev – teki trojk na 12 ali 28 kilometrov. Zaključek prireditev Poti ob žici je v soboto v središču Ljubljane.

Prireditev je od vsega začetka povezana z ohranjanjem spomina, povezanega z zgodovino Ljubljane, in je eden od pomembnih gradnikov identitete mesta. Poleg ohranjanja zgodovinskega spomina vsakoletni pohod ljudi spodbuja k aktivnemu in zdravemu načinu življenja, druženju ter skrbi za okolje, v katerem živijo, to se v zadnjih letih kaže tudi v vse večjem številu ljudi, ki se pohoda udeležujejo zaradi športnorekreativnih vzgibov.

Pohodi po trasi žice potekajo od leta 1946. Leta 1957 se je na pobudo okrajnega odbora Zveze borcev narodnoosvobodilne vojne Ljubljana ob I. slovenskem festivalu telesne kulture začel Partizanski pohod ob žici okupirane Ljubljane, ki je imel prvo leto le značaj tekmovanja (ekipe tekačev z nahrbtniki in puškami), v naslednjih letih pa je postal tudi množični oziroma rekreativni pohod z različnimi poimenovanji: Pohod po poteh partizanske Ljubljane (1964–1989), Pohod po poteh svobodne Ljubljane (1990–1993), Objemi naše mesto – Pohod (1994–1996), Pohod Ljubljana (1997–2004) in od leta 2005 Poti ob žici. V času Jugoslavije je bila udeležba na rekreativnem pohodu obvezna za ljubljanske šolarje, študente in številne zaposlene, v samostojni Sloveniji pa je dokončno izgubila 'družbenopolitični' pomen, ki je v Jugoslaviji utrjeval tudi takratno ideološko usmeritev države.

Datacija:

sredina 20. stol., 1957

3. LOKACIJA ENOTE DEDIŠČINE

Naselje: **LJUBLJANA (LJUBLJANA)**

Opis lokacije:

Pot spominov in tovarštva poteka čez mestne četrti, ki obkrožajo središče Ljubljane, prečka pa tudi hrib Golovec.

Geokode lokacije (G-K koordinate centroida): Y: **462070** X: **101030**

4. NOSILEC IZROČILA, ZNANJA ALI DEJAVNOSTI

**Mestna občina Ljubljana
Mestni trg 1, 1000 Ljubljana**

5. KARAKTERISTIČNI PRIKAZ

Foto datoteka: **KF_02_00050.jpg**

Avtorstvo in avtorske pravice prikaza:

Damjan Končar, 2015

6. VARSTVENE USMERITVE ZA ENOTO

Kategorija usmeritev: **drugi ukrepi ohranjanja žive dediščine**

Opis usmeritev

osnovne varstvene usmeritve za živo dediščino, varstvo prostora

7. PRISTOJNOSTI

Pristojna institucija: **Muzeji in galerije mesta Ljubljane**

Strokovna področja:

etnologija, zgodovina

8. POVEZAVA ENOTE Z DRUGIMI ENOTAMI REGISTRA

Register žive kulturne dediščine:

Register nepremične kulturne dediščine:

Ljubljana - Pot POT (EŠD 1116)

9. UTEMELJITEV VPISA

Prireditve Pohod po Poti ob žici je neprekinjeno organizirana že več desetletij in predstavlja tradicionalno prireditve, s katero se udeleženci spominjajo konca druge svetovne vojne. Pohod poteka po trasi, ki je zgodovinski spomenik in tako združuje zgodovinsko izkušnjo s sodobnejšimi težnjami, kot sta zdrav način življenja in rekreacija. Vsakoletno organiziranje prireditve z množično udeležbo posameznikov, skupin in šolarjev pomembno prispeva k ohranjanju zgodovinskega spomina in oblikovanju identitete sodobnega mesta.

Zgodovinska izkušnja, načrtna popularizacija telesne kulture in urejenost trase poti so skupaj prispevali, da so udeleženci prireditve pohod od začetka sprejeli za svojega, o čemer priča tudi vsakoletna rast števila udeležencev 'rekreativnega pohoda' in organiziranih tekmovalnih programov. Pohod je neločljivo povezan s Potjo spominov in tovarštva kot zgodovinskim spomenikom ter je pomemben dediščinski element v mestnem prostoru.

10. OMEJITVE GLEDE JAVNOSTI PODATKOV

Omejitve: **ni omejitev glede javnosti podatkov**

11. OPOMBE

12. KVALITETA PODATKOV

Natančnost centroida: **> 30 m**

Natančnost območja: **območje ni določeno**

13. VPIS V REGISTER

Vpis dne: **3.5.2016**

Št.: **Rzd-01-16-00009-03**

Razlog: **pobuda**

14. SPREMEMBA REGISTRA

Sprememba dne:

Št.:

Razlog:

15. IZBRIS IZ REGISTRA

Izbris dne:

Št.:

Razlog:

16. ZAZNAMKI

Številka Rzd-01-16-00009-11-01

Datum: 3.5.2016

opis nosilca enote žive dediščine

1. IDENTIFIKACIJA ENOTE DEDIŠČINE

EID: **02-00050**

Ime enote: **Pohod po Poti ob žici**

2. NOSILEC IZROČILA, ZNANJA ALI DEJAVNOSTI

Nosilec:

Identifikacija nosilca: **146**

Mestna občina Ljubljana

Mestni trg 1, 1000 Ljubljana

<http://www.ljubljana.si/si/mol/>

3. OPIS DEJAVNOSTI NOSILCA

Opis (posebnosti glede na opis enote dediščine):

Je edini nosilec te enote žive dediščine.

4. LOKACIJA NOSILCA

Naselje: **LJUBLJANA (LJUBLJANA)**

Geokode lokacije (G-K koordinate centroida): Y: **462217** X: **100748**

5. KARAKTERISTIČNI PRIKAZ

Foto datoteka: **KF_02N_00146.jpg**

Avtorstvo in avtorske pravice prikaza:

Damjan Končar, 2015

6. OPOMBE

7. KVALITETA PODATKOV

Natančnost centroida: **1 m - 3 m**

8. VPIS NOSILCA

Vpis dne: **3.5.2016**

Številka: **Rzd-01-16-00009-03**

Razlog: **pobuda**

9. SPREMEMBA NOSILCA

Sprememba dne:

Številka:

Razlog:

10. IZBRIS NOSILCA

Izbris dne:

Številka:

Razlog:

11. ZAZNAMKI